

Odgojitelji i učitelji pred izazovima hrvatske dijalektne raznolikosti

Hrvatska narječja – čakavsko, kajkavsko i štokavsko – živo su prisutna u svakodnevnoj komunikaciji. Govornici hrvatskoga primarno se koriste svojim dijalektnim govorom, a djeca ga usvajaju kao prvi idiom.

Iskorakom u okolinski svijet, posebno u svijet institucijskoga odgoja i obrazovanja, svaki se govornik susreće i sa standardnim hrvatskim jezikom te njime počinje ovladavati. Usvaja ga već od vrtića, a sustavno ga započinje učiti od prvoga razreda osnovne škole. Tako se dva jezična koda, dijalektni i standardni, kod svakoga govornika na poseban način isprepleću, miješaju i utječu jedan na drugi. Drugim riječima, većina govornika hrvatskoga jezika jezikom ovladava u kontekstu okomite dvojezičnosti. U toj kompleksnoj komunikacijskoj okolini pred odgojiteljima i učiteljima stoji zadatak uspostavljanja kvalitetnih odnosa s djecom i s njihovim roditeljima, kao i poticanja djece u ovladavanju standardnim hrvatskim jezikom, ali i u njegovanju njihova zavičajnog idioma, dijalektnoga govora. Taj zadatak, posebno u onim jezičnim sredinama koje su odgojitelju ili učitelju daleke i slabo poznate, može biti itekako zahtjevan i izazovan.

U ovome se radu stoga promišlja o izazovima poučavanja i odgajanja djece u kontekstu opisane jezične kompleksnosti, o pripremljenosti odgojitelja i učitelja za to, kao i o njihovoj osviještenosti za dijalektnu raznolikost hrvatskoga jezika i konkretnu govornu zbilju u različitim hrvatskim krajevima – mogućim lokacijama njihova učiteljskoga ili odgojiteljskoga rada. U tom su kontekstu anketirani studenti Učiteljskoga fakulteta u Zagrebu na trima studijskim programima: odgojiteljski studij, učiteljski studij te učiteljski studij s engleskim/njemačkim jezikom, a kako bi se stekao uvid u njihovo poznavanje hrvatske dijalektne raznolikosti i govora u različitim hrvatskim krajevima. Rezultati ankete pokazuju da je ukupno gledano znanje studenata o govoru u pojedinim hrvatskim krajevima, posebno u čakavskima, ispod očekivanoga.

Ključne riječi: hrvatska dijalektna raznolikost, odgojitelj, učitelj